

برنامه ریزی درسی
درس حاکمیت بالینی و بهبود کیفیت
خدمات سلامت دهان

تهیه و تنظیم

دفتر مطالعات و توسعه آموزش دانشکده دندانپزشکی

با همکاری

اساتید محترم گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

dentedo@sums.ac.ir

سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۱

COURSE PLAN

درس حاکمیت بالینی و بهبود کیفیت خدمات سلامت

مقطع : دکترای حرفه ای دندانپزشکی

تعداد واحد : ۱ واحد (۲۶ ساعت)
پیشنیاز : روانشناسی و مهارت های ارتباطی، سلامت دهان و جامعه، سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی نظری ۱ و ۲ ، کنترل عفونت

مسئول برنامه : گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

نوع درس:

علوم پایه اجباری اختصاصی نظری اجباری اختصاصی عملی اختصاصی اختیاری عمومی کارگاهی کارورزی

* عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

- ۱) آشنایی با مفهوم کیفیت و سیستم های بهبود کیفیت
- ۲) آشنایی با مبانی مدیریت کیفیت خدمات سلامت دهان
- ۳) آشنایی با مبانی حاکمیت خدمات بالینی و ارتباط آن با موضوعات ارتقای کیفیت
- ۴) آشنایی با پیش نیازهای استقرار حاکمیت خدمات بالینی (مدیریت فرآیند، نقش رهبری و مدیریت، تغییر رفتار، مدیریت تغییر و رویکرد سیستمیک)
- ۵) آشنایی با مدیریت خطر و خطا و ایمنی بیمار
- ۶) آشنایی با اثر بخشی بالینی
- ۷) آشنایی با مفاهیم اثر بخشی بالینی و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد و ممیز بالینی
- ۸) آشنایی با نحوه تعامل با بیماران ، همراهان و جامعه
- ۹) آشنایی با نحوه استفاده از اطلاعات
- ۱۰) آشنایی با اصول آموزش و مهارت آموزی و مدیریت کارکنان
- ۱۱) آشنایی با نحوه ارزیابی چگونگی تحقق و اجرای نمودن اصول حاکمیت بالینی و کاربرد آن در ارائه خدمات دندانپزشکی

***هدف کلی**

آشنایی با مفهوم کیفیت و سیستم های بهبود کیفیت

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- کیفیت را تعریف کند و مفهوم کیفیت مراقبت های بهداشتی را توضیح دهد
- نحوه سنجش کیفیت مراقبتهای بهداشتی را توضیح دهد.
- نظرات مشهورترین رهبران نظریه کیفیت را بیان کند
- نگرش پزشکی کیفیت را توضیح دهد
- دلایل نیاز به کیفیت را توضیح دهد
- ابعاد کیفیتی خدمات بهداشتی را عنوان کند
- سیستم های بهبود کیفیت را توضیح دهد

***هدف کلی**

آشنایی با مبانی مدیریت کیفیت خدمات سلامت دهان

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- الزاماتی که منجر به گرایش به سمت مدیریت کیفیت شده اندرا توضیح دهد
- نحوه انجام مدیریت کیفیت خدمات سلامت دهان را توضیح دهد
- مبانی مدیریت کیفیت را توضیح دهد
- استانداردهای مورد انتظار در رابطه با خدمات سلامت دهان را بیان کند
- شاخص هایی که موجب برآوردن انتظارات بیمار می شود را عنوان کند

***هدف کلی**

آشنایی با مبانی حاکمیت خدمات بالینی و ارتباط آن با موضوعات ارتقای کیفیت

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- حاکمیت بالینی را تعریف کند
- اجزای کلیدی حاکمیت بالینی را عنوان کند
- ارتباط هر یک از اجزای کلیدی حاکمیت بالینی با ارتقای کیفیت را توضیح دهد
- اصول و قواعد حاکمیت بالینی را توضیح دهد
- مزایای کلیدی حاکمیت بالینی اثر بخش را توضیح دهد

***هدف کلی**

آشنایی با پیش نیازهای استقرار حاکمیت خدمات بالینی (مدیریت فرآیند، نقش رهبری و مدیریت، تغییر رفتار، مدیریت تغییر و رویکرد سیستمیک)

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- پیش نیاز اجرای حاکمیت بالینی را توضیح دهد.
- نقش رهبری و مدیریت را در اجرای حاکمیت بالینی توضیح دهد
- رویکرد سیستمیک در حاکمیت بالینی را توضیح دهد
- نقش مدیریت فرآیند را در اجرای حاکمیت بالینی توضیح دهد
- نقش تغییر رفتار و نحوه تاثیر مدیریت تغییر در انجام حاکمیت خدمات بالینی توضیح دهد.

*هدف کلی

آشنایی با مدیریت خطر و خطا و ایمنی بیمار

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- انواع خطاها و علل آن را در ارائه خدمات توضیح داده و مثال بزند
- نحوه ارتقاء ایمنی خدمات درمانی را توضیح داده و مثال بزند
- مدیریت خطر را توضیح داده و فرآیند آن را بیان نماید
- مراحل مدیریت خطر را توضیح دهد
- فاکتورهای مورد توجه در آنالیز خطر را عنوان کند
- شیوه های متعدد برای مقابله با خطر را توضیح دهد
- ارزیابی مدیریت خطر را توضیح دهد
- نیازهای اساسی برای ایجاد یک نظام مدیریت خطر را عنوان کند
- فرهنگ ایمنی بیمار را توضیح دهد
- خصوصیات یک فرهنگ ایمنی مطلوب را بیان کند
- اقدامات عملی برای حصول ارتقاء ایمنی بیمار را بیان کند
- شاخص های ایمنی بیمار را توضیح دهد
- شاخص های کشوری ایمنی بیمار را بیان کند
- راهکارهای اجرایی ارتقاء ایمنی بیمار را توضیح دهد.

*هدف کلی

آشنایی با اثر بخشی بالینی

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- اثر بخشی بالینی را تعریف کند
- اثر بخشی بالینی را در اجرای حاکمیت خدمات بالینی توضیح دهد.
- فرآیند انجام اثر بخشی بالینی را توضیح دهد
- هدف اثر بخشی بالینی را توضیح دهد

***هدف کلی**

آشنایی با مفاهیم اثر بخشی بالینی و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد و ممیز بالینی

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- دندانپزشکی مبتنی بر شواهد را توضیح دهد
- نقش پزشکی مبتنی بر شواهد در اثر بخشی بالینی را توضیح دهد.
- علل نیاز به مهارت های پزشکی و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد را بیان کند
- مراحل پزشکی مبتنی بر شواهد را بیان کند و اجزای مهم آن را توضیح دهد
- تدوین راهنماهای بالینی را توضیح دهد
- ممیزی بالینی را توضیح دهد
- نقش ممیزی بالینی در انجام حاکمیت خدمات بالینی را توضیح دهد
- چرخه انجام ممیزی بالینی را عنوان کند
- در مورد تیم ممیزی توضیح دهد
- در مورد تعیین اهداف عینی و استانداردها توضیح دهد.

***هدف کلی**

آشنایی با نحوه تعامل با بیماران ، همراهان و جامعه

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- در مورد نقش و نحوه مشارکت بیمار و جامعه برای انجام حاکمیت خدمات بالینی توضیح دهد
- فواید مشارکت بیماران و جامعه را توضیح دهد
- عواقب عدم مشارکت بیماران و جامعه را بیان کند
- ویژگی های فرآیندهایی که امکان مشارکت بیمار و جامعه را فراهم می کند توضیح دهد
- اقدامات ضروری برای تحقق مشارکت بیمار و جامعه را توضیح دهد.

***هدف کلی**

آشنایی با نحوه استفاده از اطلاعات

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نحوه استفاده از اطلاعات در انجام حاکمیت خدمات بالینی را توضیح دهد
- نکات مهم در رابطه با کار با اطلاعات بالینی را توضیح دهد

- مراحل استفاده از اطلاعات را توضیح دهد
- مفهوم کیفیت داده ها را توضیح دهد
- نظام اطلاعات بالینی را شرح دهد

***هدف کلی**

آشنایی با اصول آموزش و مهارت آموزی و مدیریت کارکنان

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نقش آموزی و مهارت آموزی در انجام حاکمیت خدمات بالینی را توضیح دهد
- هدف برنامه های آموزشی کارکنان را توضیح دهد
- اهمیت توسعه مستمر دانش و مهارت های شغلی را بیان کند و برنامه توسعه فردی را توضیح دهد
- نقش مدیریت کارکنان را در انجام حاکمیت خدمات بالینی توضیح دهد
- نکات مهم در رابطه با مدیریت کارکنان را بیان کند
- اصول یک رهبری موفق در کار تیمی را بیان کند

***هدف کلی**

آشنایی با نحوه ارزیابی چگونگی تحقق و اجرایی نمودن اصول حاکمیت بالینی و کاربرد آن در ارائه خدمات دندانپزشکی (در برگیرنده سه حیطه شناختی، نگرشی، روانی حرکتی)

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- هر یک از اجزای کلیدی حاکمیت بالینی را برای اجرای حاکمیت بالینی در هنگام ارائه خدمات دندانپزشکی به کار ببرد.
- نحوه ارزیابی تحقق و اجرای اصول حاکمیت بالینی در ارائه خدمات دندانپزشکی را توضیح دهد.
- یک موضوع دندانپزشکی با در نظر گرفتن اجزای کلیدی حاکمیت بالینی را در قالب پروژه ارائه دهد
- *تبصره: در صورت مهیا بودن شرایط جهت اجرای قسمت عملی این درس، فراگیران جهت آشنایی با چگونگی تحقق و اجرایی نمودن اصول حاکمیت بالینی به مراکز ارائه خدمات بهداشتی و درمانی و مراکز دندانپزشکی مراجعه می نمایند.

◇ روش آموزش (یاددهی-یادگیری):

سخنرانی کلاسیک ، سخنرانی تعاملی ، آموزش و بحث در گروه‌های کوچک Small group ، آموزش بر پایه حل مسئله PBL ، آموزش آزمایشگاهی ، آموزش کارگاهی ، آموزش در مرکز مهارت‌های بالینی Skill lab ، آموزش کلینیکی ، Role Playing یا Role modeling ، Self study ، ژورنال کلاب ، کنفرانس درون بخشی و یا بین بخشی CPC ، آموزش مجازی (الکترونیکی) ، دمانستریشن ، Case Presentation ، آموزش گلوله برفی ، آموزش تیمی ، سمینار ، پروژه ، آموزش توسط هم‌متایان peer assisted learning

❖ استراتژی آموزشی:

studentcenter ، teacher center ، Integration Base ، Discipline Base ، Community Base ، Hospital Base ، Problem Base ، Subject Base ، Systematic Base ، Opportunistic Base ، Elective Base ، Standard program

❖ امکانات آموزشی مورد نیاز:

کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، ماژیک

❖ مدرسین:

اساتید گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

❖ منابع اصلی درسی:

آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی (زیر نظر: دکتر سید حسن امامی رضوی، دکتر حمید رواقی)
(گروه حاکمیت بالینی دفتر مدیریت بیمارستان و تعالی خدمات بالینی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)

❖ نوع ارزشیابی: ارزشیابی تکوینی ارزشیابی تکمیلی

❖ روش ارزشیابی: کتبی و تشریحی Essay ، چندگزینه ای (MCQ) ، کوتاه پاسخ ، جور کردنی Matching ، Extended matching ، شفاهی Oral exam ، صحیح و غلط True & false ، نظر استاد Tutor report ، Log book ، پورت فولیو (کار پوشه) ، DOPS ، ۳۶۰ درجه ، آسکی (OSCE) ، آزمون تعاملی رایانه ای (Computerized pmp) ، چک لیست ، Mini CEX ، مشاهده مستقیم Directed observation ، پروژه ، Self assessment ، Peer assessment

❖ نحوه محاسبه نمره:

مجموع نمرات آزمون کتبی پایان ترم و پروژه و کوئیز

❖ مقررات درون بخشی:

حضور به موقع در کلاس، عدم ورود و خروج به داخل و خارج از کلاس حین تدریس

❖ جدول زمانبندی

امکانات مورد نیاز	منابع درسی	روش ارزشیابی	روش تدریس	میزان ساعت ارائه	سرفصل مطالب
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۲	آشنایی با مفهوم کیفیت و سیستم های بهبود کیفیت
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۱	آشنایی با مبانی مدیریت کیفیت خدمات سلامت دهان
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۱	آشنایی با مبانی حاکمیت خدمات بالینی و ارتباط آن با موضوعات ارتقای کیفیت
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۲	آشنایی با پیش نیازهای استقرار حاکمیت خدمات بالینی (مدیریت فرآیند، نقش رهبری و مدیریت، تغییر رفتار، مدیریت تغییر و رویکرد سیستمیک)
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، نظر استاد، مشاهده مستقیم	حضور در عرصه، پروژۀ Role playing	۶	آشنایی با مدیریت خطر و خطا و ایمنی بیمار
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۱	آشنایی با اثر بخشی بالینی
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۴	آشنایی با مفاهیم اثر بخشی بالینی و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد و ممیز بالینی
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، نظر استاد، مشاهده مستقیم	حضور در عرصه، پروژۀ Role playing	۳	آشنایی با نحوه تعامل با بیماران، همراهان و جامعه
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۱	آشنایی با نحوه استفاده از اطلاعات
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، کوئیز، پرسش و پاسخ شفاهی، پروژۀ	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، پروژۀ	۱	آشنایی با اصول آموزش و مهارت آموزی و مدیریت کارکنان
کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، وایت برد، مازیک	آشنایی با مبانی حاکمیت بالینی	تشریحی، نظر استاد، مشاهده مستقیم، پروژۀ	حضور در عرصه، پروژۀ	۴	آشنایی با نحوه ارزیابی چگونگی تحقق و اجرایی نمودن اصول حاکمیت بالینی و کاربرد آن در ارائه خدمات دندانپزشکی